

הפורחת בכל יום..

הניוז היומי של דרשו.

Dirshu
דרשו ד' ועוזו
קרן עולמית לחינוך
ועידוד לימוד התורה

יום רביעי ח' אב תש"פ | דף היומי בבלי: שבת קמה | דף הכולל: עירובין פד.
דף היומי בהלכה: מסעיף ג' עד סעיף ה'.
מוסר: אהבת חסד - ועתה נבאר' עד 'ואם הלוח הוא איש'.
קנין חכמה הלימוד השבועי: מסכת אבות פרק ו [עם פירוש רש"י] משנה ב עד פרק ו [עם פירוש רש"י] משנה ז

להצטרפות לקבלת הפותח בכל יום במייל: dirsuh@dirsuh.co.il

תשעה באב בצל הקורונה: רבני בני ברק פרסמו הוראות שעה מיוחדות | היום כבר מותר לגלות: פרטים חדשים ומדהימים על פרשיית כלי המקדש שנחשפו במערה בירושלים | 'בזכות התורה' - גם בצרפת, פנמה, ונצואלה וארגנטינה | האם משה רבינו לבש מסכה בשבת? - התשובה של מרן שר התורה שפוענחה כעבור שנים | הרבי נאנח: "אוי, איזו עבודה קשה מצפה למשיח" | 1943

חדשות דרשו

'בזכות התורה' - גם בצרפת: במסגרת שיתוף פעולה יוצא-דופן בין שלוחת ארגון 'דרשו' בצרפת לעיריית סרסל שבפרברי פריז - מאות בני ישיבות התכנסו ליום שלם של לימוד וחיזוק לרגל התחלת התכנית החדשה של 'דרשו'

עמרם טייד

בכינוס נשמעו דברי חיזוק נפלאים מגדולי ראשי הישיבות ובראשם מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א | התעוררות רבה גם בקהילות דרום אמריקה: בני הישיבות בפנמה, ונצואלה וארגנטינה הצטרפו לתכנית המיוחדת

והובאו מאות גמרות לשם התחלת לימוד פרק כיצד מברכין במסכת ברכות. במהלך היום נמסרו דברי חיזוק ושיעורי תורה, לתלמידים ששתו בצמא את דבר ה', כשבסוף היום נערך סדר מוסר בפרקי אבות על פי סדר קנין חכמה.

הלימוד התחיל בשעה 10:00 בבוקר, והסתיים בשעת ערב מאוחרת, כאשר במהלך היום נערכה הפסקה שבמהלכה התלמידים יכלו ליהנות משלל אטרקציות ופעילויות. המיזם המיוחד התקיים במסגרת שיתוף פעולה יוצא דופן בין שלוחת ארגון 'דרשו' בצרפת לעיריית סרסל, שהקצתה מתחם מיוחד לקעמפ של הבחורים, שכלל פעילויות ואטרקציות שונות לתלמידים בנוסף ללימוד ולחיזוק מאת מגדולי ישראל.

"הייתה כאן אווירה מיוחדת ומרוממת ביום שכולו תורה מוסר ואהבת חברים, יום שליכד יחד מאות תלמידים שהגיעו מיישיבות שונות ולראשונה מזה תקופה ארוכה התחברו יחד ללימוד

מאות בני ישיבות מצרפת כולה התכנסו ביום חמישי שעבר לסדר לימוד מיוחד ומרומם לרגל תחילת תכנית בזכות התורה של ארגון 'דרשו'. בני הישיבות התכנסו יחד ללימוד של יום שלם שכלל פעילות חברתית, דברי חיזוק ממרנן ורבנן שליט"א, ובראשם דברי חיזוק נפלאים מרבינו ראש הישיבה הגרי"ג אדלשטיין שאף השיב לשאלות ששלחו בני הישיבות.

כמו כן נשמעו דברי חיזוק מיוחדים ומרגשים מהגאון הצדיק רבי שמעון גלאי שליט"א, מהגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א, מהגאון הגדול רבי שרגא שטיינמן שליט"א, בנוסף נשאו דברי חיזוק ראשי ישיבות ורבני יהדות צרפת, ונשיא 'דרשו' רבי דוד הופשטטר שליט"א.

במסגרת הפעילות המיוחדת, בה השתתפו מאות בני הישיבות מצרפת היהודית כולה, התקיים קעמפ מיוחד שכלל הקמת אוהל ענק בעיר סרסל, הנמצאת בפרברי פריז, שם הוצבו שולחנות

משותף", אומר ר' נפתלי לוי מראשי 'דרשו' בצרפת. "היום הזה בעצם נתן לתלמידים את הכוח והכלים להתחיל את תכנית 'בזכות התורה' יחד, בשמחה ותוך שמיעת דברי חיזוק מגדולי הדור שליט"א, שריגשו מאוד לא רק את תלמידי הישיבות משתתפי התכנית, אלא רבים מיהדות צרפת, שהתחזקו מהדברים החמים של מרנן ורבנן גדולי הדור שליט"א".

"חיזוק גדול לענין אמירת מאה ברכות"

בימים האחרונים, עלו ראשי ארגון 'דרשו' כדי לקבל את ברכתו של הגאון הצדיק רבי שמעון גלאי שליט"א, והראו לו את עיקרי התכנית שפונה לכל תלמידי הישיבות ברחבי העולם. הגר"ש גלאי קרא בעיון על התכנית, ולאחר מכן פתח את פרק כיצד מברכין במסכת ברכות, ולאחר שעיין ממושכות בגמרא אמר: "עיקר הסגולה באמירת מאה ברכות הוא שיאמר את הברכות כמו שצריך, והדרך הטובה ביותר לעשות זאת הוא עי"ז שילמדו פרק 'כיצד מברכין'. ברור שזה חיזוק גדול לענין אמירת מאה ברכות כדין".

"שאף בחור לא ירגיש יחיד ובודד"

הגאון הגדול רבי דוד כהן שליט"א ראש ישיבת חברון וחבר מועצה"ת כתב מכתב חיזוק מיוחד לבני הישיבות בצרפת. "שמחתי לשמוע מידידי הנעלים והדגולים הרה"ג ר' נפתלי לוי שליט"א והרה"ג ר' שלמה אחרר שליט"א אשר פועלים בכל כוחם עבור בני הישיבות היקרים בצרפת ועשו דברים גדולים לחזק את הבחורים ולדאוג עבורם בכל הענינים".

"והיות שבתקופה זו כאשר חושך מכסה ארץ ונסגרו הרבה ממקומות התורה ונוצר מצב שחלק מבני הישיבות הק' נשאו בלא מסגרת ראויה, דבר שהוא גורם להרבה קלקולים ולהשפעות זרות, לכן לקחו על עצמם לעזור ולסייע לבני הישיבות הק' למצוא לכל אחד ואחד מקום ראוי שיוכל להמשיך בלימודו לקראת זמן אלול הבעל"ט, ואותם שיוכלו לחזור לישיבה שהם לומדים בה בארץ ישראל יסייעו לחזור לישיבה בארץ ישראל, ולאילו שלא יתאפשר לחזור לישיבתם הרי ראוי להקים מקומות תורה בצרפת שבה ילמדו הבחורים ויהיה במסגרת של ישיבה עם סדרים שיעורים ושיחות.

"וגם ענין זה לקחו על עצמם לארגן את הבחורים הזקוקים להישאר בצרפת במקומות תורה ראויים שבעז"ה יוקמו לקראת חודש אלול הבעל"ט, ובסדר בוקר ילמדו המסכת הישיבתית ויחזיקו קשר עם מקומות התורה שהם נמצאים בהם, ואחה"צ ילמדו בשיתוף פעולה עם ארגון 'דרשו' פרק כיצד מברכין בברכות, ויהיה הספק מסודר עם בחינות מסודרות ע"י ארגון 'דרשו' וגם יזכו הבחורים למלגות שיעודדו אותם לחזור ולהבחן ולקנות פרק זה, ובודאי הוא דבר גדול וחשוב שיהיה בעז"ה לתועלת ולברכה להשאר במסגרת הישיבתית לקראת זמן אלול הבעל"ט. והנה הם יוזמים בימים הבאים לעשות כינוס גדול לכל בני

הישיבות הק' בצרפת אשר בו ישמעו דברי חיזוק ויהיה בעז"ה לתועלת ולברכה משתי בחינות, האחד שהוא ענין גדול לאחד את בני הישיבות בצרפת שלא ירגיש אף בחור שהוא יחיד ובודד, שזה עצמו סכנה רוחנית גדולה, וגם ידברו בו הדרכים איך למצוא לכל בחור את הדרך הראויה למצוא את מקומו לזמן אלול. ובודאי כל מי שבידו לחזור לישיבתו בארץ ישראל ראוי לחזור לארץ, ומי שנבצר ממנו לחזור בחודש אלול יתייעץ למצוא העצה הנכונה לקביעות מקומו בחודש אלול הבעל"ט, ויהיה הכינוס תועלת וברכה להרמת קרן התורה".

"מי שמתחזק בשעה זו, יש לו שכר עצום"

במהלך יום ההתעלות המיוחד הוקרנו לבחורי הישיבות דברי החיזוק של הגאון הגדול רבי שרגא שטיינמן שליט"א ראש ישיבת אורחות תורה.

"בסוכה דף כ"ח כתוב שר' יוחנן בן זכאי היה תלמיד חכם עצום. הוא ידע מקרא, משנה, גמרא, הלכות, אגדות, דקדוקי תורה, דקדוקי סופרים, תקופות, גימטריות, שיחת מלאכי השרת, מעשה מרכבה, קבלה, נגלה ונסתר הכל הוא ידע. חוץ מזה הוא גם היה נשיא ישראל בתקופה של חורבן הבית, אז היה לו עליו כל צרכי הציבור, והיה לו הרבה מה לחשוב, לחשוב בדברי תורה, לחשוב בצרכי ציבור..."

"ובכל זאת הגמרא מעידה בברכות דף כ"ד עמוד ב' שמעולם לא הקדים אדם שלום לרבי יוחנן בן זכאי. תמיד הוא הקדים שלום לכולם. כמה שהיה טרוד בדברי תורה וצורכי ציבור הוא הקדים שלום לכל אדם. רואים כמה זה חשוב וזה מצוה שביד כל אחד לקיים. כשנמצאים בתוך ציבור להקדים שלום, להאיר פנים לחברו. ה' יברך את עמו בשלום בזכות זה ניושע וימנע כל משחית ומגיפה מעלינו ועל כל בית ישראל".

עוד הוסיף: "כתוב בגמרא בבא קמא, בשעת המכנסים פזר, ובשעת המפזרים כנס. בשעה שיש ריפיון בעולם, יש לצערנו בגלל המגיפה, בגלל הצרה שיש עלינו, קשה לכולם, לא כל הבתי מדרש פתוחים - מי שבכל זאת מתחזק יש עליו שכר עצום".

הגמרא אומרת בסוף ירושלמי, אם לומד בשעה שכולם מתרפים הוא נוטל שכר כולם. מי שמתחזק למרות הקשיים בבית ובחוץ יש קשיים - ובכל זאת מתחזק הוא נוטל את השכר של כולם. זה זכות עצומה וה' יעזור שהזכות הזאת תעמוד להם להתחזק ולהמשיך להתעלות בלימוד בתורה ביראה ובמידות טובות".

"במה צריך להתחזק? - השו"ת עם מרן רה"י שליט"א"

כאמור, במסגרת הכינוס הגדול ענה מרן רה"י הגר"ג אדלשטיין שליט"א לשאלות שנשלחו ע"י בני הישיבות בצרפת. להלן חלק מהשאלות והתשובות:

א. כיצד עדיף ללמוד - בבית דרך הטלפון מחשש הנגיף, או עם בבית המדרש עם חברותא?

בזכות התורה - גם בדרום אמריקה

אחרי ההצטרפות ההמונית בכל רחבי תבל - ישראל, ארה"ב ומדינות אירופה - בני הקהילות במדינות דרום אמריקה ביקשו גם הם להצטרף לתכנית המהפכנית שמלכדת בני ישיבות מכל רחבי תבל ללימוד משותף כחיזוק והכנה לקראת חודש אלול הבעל"ט.

מכתבם המרגש של מרנן ורבנן שליט"א שפורסם ביום שישי פרשת מטות מסעי, עורר הדים רבים במדינות אלו ועורר את הרבנים המקומיים וראשי הישיבות להצטרף למיזם ולהיות חלק בלתי נפרד מהמפעל הלימוד המשותף והאדיר, על מנת לקדש שם שמים ולהגדיל תורה ולהאדירה.

בקהילות היהודיות בפנמה ונצואלה וארגנטינה התארגנו בימים האחרונים להשתלבות בתכנית, וסודרה גישה מקומית ל'קו השיעורים' של ארגון 'דרשו' שבו מרנן ורבנן גדולי ישראל מוסרים שיעורים על הסוגיות הנלמדות דבר יום ביומו. בנוסף, מתקיימים שיעורים מקומיים מאת רבנים וראשי ישיבות מהקהילות היהודיות במדינות בדרום אמריקה, על מנת להנגיש את תוכן הלימוד לאלו שאינם מבינים לשה"ק.

"יש התלהבות עצומה בכל הקהילות היהודיות בדרום אמריקה בעקבות התכנית 'בזכות התורה' שתחתיה מתלכדים בני ישיבות מרחבי תבל", אומר ר' דניאל כהן, מנהל ארגון 'דרשו' בדרום אמריקה. "הרעיון שבני ישיבות בכל העולם מתחברים יחד, מדבר לכל אחד וגורם להתלהבות מיוחדת, ורואים בחוש את הכוח של תורה דרבים, שזה כוח עצום שאי אפשר לתאר בכלל, ובע"ה בזכות הכוח הזה, בזכות כוח התורה העצום שנוצר כאן באופן כ"כ נדיר ומיוחד, נזכה להינצל מהמגפה".

תלוי. מי שיודע על עצמו שיכול להיזהר ולהישמר, כדאי שילמד עם חברותא. אם אין ברירה אז אפשר בטלפון. כל אחד לפי הכוחות שלו.

ב. האם כדאי לבחורים שגרים בחו"ל לעשות מאמצים לחזור לארץ? או עדיף לחכות לסוף המגפה?

למי שיש מסגרת ישיבתית כאן, כדאי להתאמץ לחזור לארץ. מי שאין לו מסגרת כאן, עדיף שישאר שם, בוודאי אם יש לו את החברותות שלו שם, שיחכה בינתיים. רק אחרי שישתדרו כאן המסגרות שיבוא הנה.

ג. במה צריכים להתחזק בתקופה הזו?

תפילה, התמדה בתורה, מידות טובות ומוסר. יש להקפיד על תפילה בציבור, תפילה במקום תורה, וללמוד כמה שיותר, וללמוד גם מוסר באופן קבוע, ספר מוסר שמעניין, שמרגיש שיכול להשפיע עליו.

ד. הסביבה בצרפת בחלק מהמקומות היא לא של בני בתורה, מצד שני צריך להיות מעורב עם הבריות, מה הדרך הנכונה לבני תורה?

אם הוא יושב ולומד זה שומר עליו

ה. מה התפקיד של הרבנים והעסקנים?

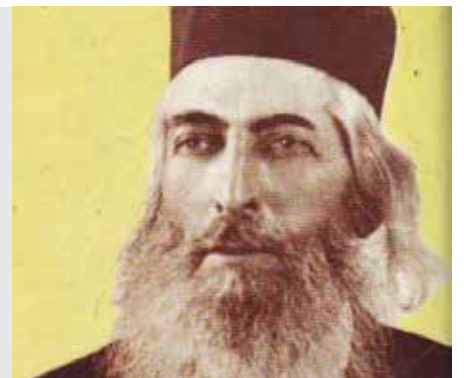
לחזק את הבחורים בכל צורה שהיא.

ו. במה עוד ניתן להתחזק בימים אלו?

עסק התורה זה חיוב גדול מאוד וגם זכות גדולה, וגם נותן למי שלומד חיים מאושרים. כך דרכה של תורה, הרי כתוב "אשריך בעולם הזה". החיים הכי מאושרים, גם בעולם הזה, זה חיים של תורה. כמה שיותר תורה, ותפילה בכוונה, ולימוד ספרי מוסר שאוהבים, וזה גורם להיות גדולים בתורה.

שיבנה בית המקדש

מכירים את הסיפור על המכתב הסודי ששלח רבי יעקב יוסף הרמן אל ה'חפץ חיים' בענין כלי המקדש שהתגלו במערה בירושלים? - בכתבי הגר"ש פינקוס זצ"ל נמצאה גירסא חדשה ומפורטת של המאורע המופלא

**הגרסה הנוספת והמלאה מכילה פרטים חדשים ומפתיעים שרק היום ניתן לגלותם!
הרב ישראל דנדרוביץ חושף את הסיפור המלא במאמר מרתק שאסור לפספס!**

הזהב מקרוב. כאשר תפס מה הם אוצרות אלה, התאבן בתדהמה. אלה הם כלי הקודש מבית המקדש! הכלים שוודאי נטמנו שם בתקופת חורבן בית המקדש, כמעט אלפיים שנה קודם לכן. "הוא כיסה את המערה באדמה כדי שאי אפשר יהיה להבחין בפתחה. התגלית המזעזעת העיקה על לבו. הוא חיפש אדם חכם וגדול בתורה לפניו יוכל לחשוף את צפונותיו, אך לא רצה להפקיד את סודו בידי מישהו בארץ ישראל, פן תדלוף הידיעה. הוא

"יהודי אחד חרש את אדמתו בארץ ישראל. כשהעמיק לחפור, הרגיש לפתע כי האדמה קורסת תחתיה. הוא הסתכל בבור שנוצר וגילה כי היא מוליכה למערה עמוקה. ויפן כה וכה וירא כי אין איש, לקח חבל חזק ושלשל עצמו אל תוך המערה. "על אף שבמערה שררה אפלה מוחלטת, נחשפו לפניו אוצרות זהב מופלאים שהאירו את המערה, כאילו קרני השמש הזוהרות חדרו לתוכה. כשחזרה אליו מעט שלווה רוחו, בדק את חפצי

בהם ראה הספר את אור העולם, אולם דומה שכיום הזה הסיבות כבר אינן קיימות, מה גם שהדברים כבר החלו להשמע בין החיים. בכתביו של הגאון רבי שמשון פינקוס, רב הקהילה החרדית באופקים, נמצאה לאחר פטירתו גירסא מפורטת ומלאה, אותה שמע בעצמו מר' נחום דוד הרמן, מגיבוריה המרכזיים של פרשה מסתורית זו, ואלו פרטיה:

ר' נחום דוד הרמן, תלמיד ישיבת מיר, קיבל מאמריקה מכתב מאביו, בדואר רשום ובמעטפה כפולה. על גבי המכתב הפנימי נכתב שיעבירו למרן ה'חפץ חיים', וכי רק הוא יפתחנו. כמו כן נכתב שם, שעליו לצום באותו יום שיביא את המכתב ל'חפץ חיים'.

היות ובאותם הימים חותנו של ר' נחום דוד לא חש בטוב, והוא גם התגורר באמריקה, חשש ר' נחום דוד שמכתב זה עוסק בשלום חותנו ובמצב בריאותו. משכך, ביקש ר' נחום דוד מהמשגיח, הגה"צ רבי ירוחם ממיר, שיפתח את המכתב ויעיין בכתוב, ויספר לו את אשר ניתן לספר. אלא שהמשגיח רבי ירוחם סירב לפתוח את המכתב, באומרו שבוודאי מכתב זה עוסק בענייני הכלל ובצרכי רבים, ואין כל התר לפתוח אותו.

"אברך עם מכתב סודי מאמריקה"

ר' נחום דוד יצא ממיר והגיע לראדין ביום ב' של תענית בה"ב אחרי סוכות. אדהכי והכי נתגלגל הדבר ונודע לבחורי ישיבת מיר דבר קיומו של המכתב, ולא ארך הזמן שהדבר הגיע גם לידיעת תלמידי ישיבת ראדין, כי הנה עתיד לבוא אברך ל'חפץ חיים' עם מכתב סודי מאמריקה.

בבואו של ר' נחום דוד לביתו של החפץ חיים, הבחין החפץ חיים בהמולה המצויה סביבו, ולאחר שקידמו לשלום נכנס עמו לחדר פנימי בבית, ואף ביקש מבחור שהיה נוכח בבית שיואיל לעזוב את הבית בשעה זו כדי לשמור על חשאי העניין.

כשפתח ה'חפץ חיים' את המכתב הוא נוכח לדעת כי כתיבת ידו של רבי יעקב יוסף הרמן קשה לקריאה לעיניו הישיות, ולכן ביקש מר' נחום דוד שיקריא לו את זה, תוך כדי שהוא מסביר לו, שהיות והוא מבקש ממנו אין כל מניעה ממנו לקרוא ולהקריא.

במכתב נאמר בפרוטרוט, שיהודי מארץ ישראל ירד לאמריקה וסיפר לו, כי בבעלותו שטח אדמה בסמוך להר הזיתים, כשבמכתב מצויין המיקום המדויק. ביום מהימים הוא חרש את האדמה יחד עם פועל ערבי. במהלך עבודת החרשה הם נתקלו באבן גדולה שהפריעה ליישור האדמה. הוא והפועל הרימו את האבן על מנת להזיזה מהמקום, ולהפתעתם הם מגלים שהזזת האבן פתחה לפנייהם פתח למערה תת קרקעית.

היהודי קשר לגופו חבל והשתחל אל תוך המערה, תוך כדי שהערבי שנשאר למעלה מסייע לו ומחזיק את קצה החבל. משנכנס היהודי אל תוך המערה, הוא ראה כי מדובר במערה גדולה וכי מצויים שם כלי זהב בדמות המזבח, המחנות, הארון ועוד שלל רב של כלי זהב ומטבעות.

החליט לנסוע לאמריקה. כשהגיע לנוי יורק ערך חקירות חשאיות בקשר לאדם גדול וירא שמים, שיוכל לעזור לו בעניין זה. יעצו לו לפנות אל אבא..."

במילים אלו, פותחת המחנכת ר' שיין, בספרה הנודע 'הכל לאדון הכל' (עמוד 133; בשינויי עריכה קלים) את התיאור המופלא על העדות האחרונה הידועה לנו על אדם שראה את כלי המקדש, ואשר בחר להפקיד את עדותו ביד אביה, הגאון הצדיק רבי יעקב יוסף הרמן זצ"ל, אשר הוא מצידו שלח את הדברים אל מאורם של ישראל שישב בראדין, רבינו החפץ חיים, שכבר היה בערוב ימיו.

היא ממשיכה ומתארת את השתלשלות הדברים: "במשך ימים מספר בא אותו אדם לישיבת 'תפארת ירושלים' להקשיב לשיעוריו של אבא. לאחר מכן ניגש אל אבא וסיפר לו בדיוקנות את מה שראה בארץ ישראל. כששוכנע אבא שהיהודי הזה דובר אמת, החליט שהאדם היחיד עלי אדמות שאפשר לתת בו אמון בעניין תגלית מרעושה זו, הוא ה'חפץ חיים'.

"אבא שלח מכתב רשום אל אחי, נחום דוד, שלמד במיר בפולניה, אליו צירף מכתב חתום אל ה'חפץ חיים', והורה לנחום דוד להעביר אליו את המכתב מיד מבלי לפותחו. נחום דוד נסע לראדין תיכף ומיד, נושא עמו את מכתבו של אביו. מכיוון שכתב ידו של אבא היה קשה לקריאה, ביקש ה'חפץ חיים' מנחום דוד לקרואו באוזניו.

"ה'חפץ חיים' הקשיב בריכוז רב לקריאתו של נחום דוד. לאחר מכן הוציא מהארון ספרים אחדים ושקע בעיון בהם. לאחר זמן מה אמר לנחום דוד, שלאור התיאור של האתר בו נחשפה תגלית זו יתכן מאוד שכלי זהב אלה הם כלי הקודש מבית המקדש! לאחר מכן שרף ה'חפץ חיים' את מכתבו של אבא עד שלא נשאר ממנו אלא אפר. הוא יעץ לנחום דוד לא לגלות כהוא זה לאיש, והוסיף: 'כל עוד היהודי הזה בחיים יישמר הסוד הזה!'

"שנים רבות מאוחר יותר, כשנחום דוד השתקע בירושלים, נזכרו אבא והוא במעשה מופלא זה. אבא אמר לנחום דוד: 'היהודי ודאי כבר נפטר מבלי לגלות את הסוד, כפי שניבא ה'חפץ חיים'."

הגירסה של הרב פינקוס זצ"ל

סיפור זה מעורר אצל הקורא הנבון שורה ארוכה של שאלות ותהיות: האמנם באותן שנים יכול היה אדם מהשורה לממן לעצמו נסיעה לאמריקה הרחוקה רק כדי לשפוך את הלב? האמנם לא הצליח אותו אדם למצוא לעצמו אף לא אדם אחד מיושבי ארץ ישראל שיהא נאמן דיו כדי להפקיד אצלו את הסוד? איזה פרט מהמכתב שהופנה אל ה'חפץ חיים' היה זקוק לבירור מקיף שכזה, עד כדי כך שה'חפץ חיים' הוציא כמה ספרים מהארון ושקע בעיון בהם?

ובכן, מתברר שבתיאור המופיע בספר 'הכל לאדון הכל' חסרים פרטים רבים ומשמעותיים מהתרחשות הדברים האמיתית. ניתן לנחש את הסיבה שהביאה את צנזורת הפרטים באותם הימים

לאחר שנים, בהיותו מתגורר בירושלים, הוא נזכר בסיפור. או אז אמר לו אביו, רבי יעקב יוסף: "מסתבר שאותו אדם באמריקה כבר נפטר לבית עולמו, שהרי ה'חפץ חיים' אמר שלא תזכור מהסיפור כל עוד שאותו יהודי יהיה בחיים".

שמועה אותנטית זו מגלה לנו, תחילה לכל, את המקום בו התרחשו הדברים: סמוך להר הזיתים! כעת אנחנו מבינים מדוע החפץ חיים נזקק לעיין בספרים זמן רב, שכן הוא ביקש לדעת האמנם ייתכן שבמקום זה נטמנו כלי המקדש, וכאמור, דעתו של ה'חפץ חיים' הייתה חיובית.

הפרטים המעניינים הנחשפים בגירסה זו גם מלמדים אותנו את הסיבה האמיתית לבואו של אותו יהודי לאמריקה: הוא ביקש להמלט מידם הארוכה של השלטונות ושל בני משפחת הערבי שבוודאי היו מבקשים לחקור אותו על העלמותו של הפועל בנסיבות מסתוריות, וייתכן שהיו מאשימים אותו בהריגת הערבי. כך שלא היה די לו לאותו יהודי בשתיקה מוחלטת, אלא שהוא נזקק להמלט מארץ ישראל, וכך התגלגלו הדברים עד שבא לאמריקה.

פרטים נוספים מהביקור בראדין

מהיות טוב לא נמנע מקוראינו את המשך תיאורו של ר' נחום דוד על מה שהתרחש עמו באותו ביקור בחדרו של ה'חפץ חיים', וכפי שהוא סיפר זאת להרב פינקוס שהעלה זאת על הכתב כהמשך לאמור לעיל (ותודתי נתונה לידידי ר"א חפץ על אדיבותו להבאת הדברים):

במהלך שהותו בחדר הפנימי בחדרו של ה'חפץ חיים' דיבר איתו מארחו גם בענייני הגאולה העתידה, כפי הנראה בהשראת הסיפור המפעים על כלי בית המקדש. ביני לבני תפס ה'חפץ חיים' בציציות הטלית קטן, שהיה ארוך וכיסה את רובו, ושאל את ר' נחום דוד: "האם אתה יודע מה זה?".

התפלא ר' נחום דוד על השאלה וענה במהירות: "רבי, זה ציצית!" אך החפץ חיים לא הניח לו: "בוודאי שזה ציצית! אבל האם אתה יודע מה היא ציצית?" - ובלהט המשיך: "כתוב בפסוק (זכריה ח כג): '...אשר יחזיקו עשרה אנשים מכל לשנות הגוים, והחזיקו בכנף איש יהודי לאמר נלכה עמכם כי שמענו אלהים עמכם'. בוא חשבון: כל עם ולשון משבעים אומות העולם ישלחו כל אחד עשרה אנשים, היינו שבע מאות אנשים, והם יחזיקו רק בכנף אחד של כל איש יהודי. צא וחשוב כמה אנשים יחזיקו בכל הארבע כנפות של כל אחד ואחד מישראל, וכולם יכריזו ויאמרו 'נלכה עמכם כי שמענו אלהים עמכם'. וכאשר החפץ חיים אמר את הדברים, היה שרוי בהתלהבות גדולה ופניו בערו כלפידים.

בהמשך הביט החפץ חיים על ר' נחום דוד והפטיר: "הרי אתה צם!" היה זה גילוי רוח הקודש מצד החפץ חיים, שכן ר' נחום דוד כלל לא אמר לו שהוא מצווה ועומד מאביו להתענות ביום הבאת המכתב לחפץ חיים.

הזמין אותו ה'חפץ חיים' ליטול ידיים ולהסב עמו לסעודה.

משך היהודי בחבל כסימן לכך שברצונו לצאת מהמערה. הערבי העלה אותו, ומשיצא היהודי ביקש ממנו הערבי שגם הוא רוצה לרדת אל תוך המערה. היהודי הסכים. הערבי נאחז בחבל והשתלשל אל תוך המערה. אלא שבשלב זה, בלי לחשוב יתר על המידה, ומתוך חששו שהתגלית המרעושה תיוודע גם לערבי, החליט היהודי בחפזו להשאיר את הערבי שם למנוחת עולמים. הוא הפיל את החבל למטה, ובמאמצים גדולים גלגל את האבן הגדולה חזרה על פתח המערה.

רק לאחר שסיים את מעשיו, הבין היהודי כי הוא הסתבך. הלוא בני משפחתו של הערבי יבואו לחפש אחריו, והרי הוא היחיד שהיה יחד איתו. משכך החליט היהודי כי אין לו ברירה ועליו לברוח מארץ ישראל. וכך היה, הוא לקח יחד אתו את בני משפחתו ולאחר טלטולים רבים הגיע לאמריקה. שם הוא פגש בהרב הרמן וסיפר לו את סוד חייו.

"אתה תשכח מכל העניין"

ה'חפץ חיים' שמע בעיון רב את הנאמר במכתב ודקדק באותיותיו. לבקשתו של ה'חפץ חיים' חזר ר' נחום דוד וקרא שוב ושוב את פרטי המיקום של המערה ועוד פרטים מתוך המכתב. לאחר מכן פתח החפץ חיים ספרים שונים, בהם ספרי משניות וגמרא, וכן רמב"ם, ועיין בהם במשך זמן רב, קרוב לשעתיים. כשלאחר מכן אמר לו ה'חפץ חיים', שלדעתו אכן זהו המקום בו טמונים כלי המקדש. ועוד הוסיף החפץ חיים וסיפר, כי בעבר היה לו ויכוח עם תלמיד חכם בעניין המיקום של כלי המקדש, ואותו אדם היה סבור שהמקום רחוק יותר, אך אם המכתב מבוסס על אמת, הרי שהצדק עמו.

תוך כדי הדברים גם הזהיר ה'חפץ חיים' שהדבר לא יבוא לידיעת אומות העולם, כשהוא מסיים ואומר בשפת האידיש: "וואס ווילסטו פון אן אלטער טראנטער" (=מה רצונכם מזקן חלש), כמי שאומר: מה אני יכול לעשות בנידון. ועוד הוסיף ואמר כמשיח לעצמו: "לא רחוק מכאן יש איש באחת העיירות, ולו יכולים להגיד, אבל אתה עוד אברך צעיר ואי אפשר לומר מי זה". לאחר מכן ביקש ה'חפץ חיים' מר' נחום דוד שיביא לו קדירה וגחלי אש. וה'חפץ חיים' שרף את המכתב בתוך הקדירה, תוך כדי שהוא בודק ומתבונן היטב לראות שאכן כל המכתב שרוף. וכיון שחשש לראייתו, ביקש ה'חפץ חיים' מר' נחום דוד שיסתכל אף הוא, האם אכן כל המכתב נשרף.

בטרם שובו של ר' נחום דוד לשיבת מיר, נפרד ממנו ה'חפץ חיים' ואמר לו, שאין ראוי לדבר על כך כלל ועיקר. "וגם רבי ירוחם לא ישאל אותך על מכתב זה ולא כלום, שכן רבי ירוחם הוא אדם חכם ואם אתה לא תיגש אליו, גם הוא מצידו לא ישאלך מאומה, ויבין שאני הוא זה שהוריתי לך שלא לדבר כלום".

סיים ה'חפץ חיים' ואמר: "בעז"ה גם אתה תשכח מכל העניין עד יום מותו של אותו אדם באמריקה שנוטר את הפרטים בליבו". לימים, סיפר ר' נחום דוד, שהוא אכן שכח מהסיפור, ורק

רבינו מעודד במיוחד את לימוד 'סדר קדשים', תורת הקרבנות וסדר העבודה בבית המקדש, אשר כל העוסק בהם כאילו עשאו בפועל ממש. הטיב להביא את השקפת רבינו בעניין, בספר 'החפץ חיים חייו ופעלו' (ח"ב עמוד תפח):

"אחד מנימוקיו הראשיים של החפץ חיים המחייבים לימוד סדר קדשים בזמננו היה: העבודה בבית המקדש היתה נחשבת לכבוד ועונג הגדולים ביותר. מסופר בתנ"ך, שהמלך עוזיהו, שלא היה כהן, חמד לעבוד את עבודת הקטורת ונענש על כך בצרעת. נמצא שבזמן שבית המקדש היה קיים, מותרת היתה העבודה לכהנים בלבד, בעוד שבזמננו יכולים הכל, אפילו ישראלים, לעבוד עבודתו של כהן גדול לפני ולפנים. שכן, אומרים חז"ל, הבטיח השי"ת לאברהם אבינו, שבזמן שבית המקדש יעמוד בחורבנו יהא לימוד תורת הקרבנות חשוב כהקרבת הקרבנות בפועל ממש. והנה דבר זה אינו אפשרי אלא עתה, כשהבית בחורבנו, ולא בעתיד בזמן שבית המקדש כבר יהא בנוי ועומד על תילו".

בהתאם להסתכלות זו של רבינו החפץ חיים ניתן להוסיף ולבנות נדבך נוסף: אם לימוד סדר קדשים בזמן הזה הוא כעבודת בית המקדש ממש, הרי שספרי הלימוד התורניים - הם ולא אחרים - כלי המקדש של ימינו, שכן בהם ועמהם ניתן להתעלות ולהיות ככהן המשרת בבית ה'. את כלי המקדש הללו אין צורך לחפש ולתור אחריהם בבורות שיחים ומערות, לא בשמים הם ולא מעבר לים, כי קרוב הדבר אלינו מאוד, בפינו ובלבבנו לעשותו. חשוב לדעת, שמסורת זו על כלי המקדש המצויים במערה הסמוכה להר הזיתים, עליה הארכנו במאמר הנוכחי, אין בה סתירה למסורות נוספות הגורסות כי כלי המקדש מצויים במערות אחרות, שכן ייתכן מאוד שכלי המקדש מצויים במערה ארוכה ומסועפת, בעלת מספר פתחים, כשאחד הפתחים הוא הפתח המצוי במערה ליד הר הזיתים, ואילו פתחים אחרים מצויים במקומות נוספים.

נבחין גם שלא חידדנו את הנושא של זהותם המדויקת של כלי המקדש שנמצאו במערה זו ומאיזה בית הם, בית ראשון או בית שני, כך שגם מצד זה יש לדון כלפי השמועות השונות הקיימות בעניין, שיש מהכלים המצויים במקום זה ויש המצויים במקום אחר.

בשעת אכילת הפת, ראה ר' נחום דוד כי ה'חפץ חיים' זהיר מאד שהפרורים לא יפלו ארצה. ה'חפץ חיים' הבחין במבטיו המשתאים של ר' נחום דוד לזהירות מופלגת זו, ואמר לו: "מה הינך מביט? נכון שיהודי אינו צריך להיות אף להתעשר, אבל להזמין את שר העניות לא צריך" ... (וכוונתו הייתה לדברי הגמרא במסכת חולין, קה ב, על שר העניות והפירושים).

לאחר ברכת המזון, ה'חפץ חיים' נפרד לשלום מר' נחום דוד ושלחו. אולם כאשר האורח כבר עלה על הרכב בדרכו חזרה, סימן ה'חפץ חיים' כמבקש שהרכב יעצור וימתין. ה'חפץ חיים' שב לביתו וביקש שיכינו עבור האורח צידה לדרך: מיני מזונות בשיעור בינוני, לא כמות גדולה שתחייבו בנטילת ידיים ולא כמות קטנה כדי שאכן יוכל לברך ברכה אחרונה, וכן שלשה תפוחים.

ניסה ר' נחום דוד לסרב לקחת את הצידה לדרך, ואמר ל'חפץ חיים': "רבי, אני נוסע לסלונים". כמי שמתכוון לומר: הנה נא העיר הזאת קרובה לראדין ואין לי צורך לקחת ממכם. ואכן בדעתו של ר' נחום דוד היה לנסוע לבקר אצל קרוביו שהתגוררו בעיר סלונים הסמוכה. אולם ה'חפץ חיים' עמד על שלו והשיבו: "הרי אתה נוסע דרך רחוקה".

ואכן כך הוה: כאשר הגיע לסלונים נאמר לו כי עליו לנסוע תיכף ומיד לעיר ורשה. הוא הזדרז לרכוש כרטיס נסיעה ברכבת, ונותרו לו רק שלוש דקות עד היציאה לדרך. הנסיעה מסלונים לוורשה ארכה לילה שלם, ובאמצע הלילה הרגיש רעב, שהרי הוא צם עד לפגישתו עם ה'חפץ חיים', וגם בסעודה עמו הוא אכל מעט מאוד מפני הכבוד ומפני היראה. או אז הוא נזכר בצידה לדרך שה'חפץ חיים' העניק לו באומרו "הרי אתה נוסע דרך רחוקה", ובמיני תרגימא אלו החיה את נפשו.

כלי המקדש בסדר קדשים!

אין ספק שסיפור מופלא זה, על פרטיו המעניינים, החל מאותו יהודי שגילה את המערה וכלה ברבינו החפץ חיים שהשתיק את הדין בנושא, יש בו כדי לרומם את הרוח והנפש. אולם חשוב לנו לדעת כי מתוך דבריו של ה'חפץ חיים' עולה, כי למעשה יכול כל אדם למצוא את כלי המקדש של ימינו סמוך ונראה אליו, ואף להשתמש בהם כרצונו, להנאתו ולטובתו. הא כיצד?

כידוע, מתוך השתוקקותו הנפלאה לפעמי משיח צדקנו היה

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

האם מותר לאכול מלפפון חמוץ וכדו' בסעודה המפסקת? מי שלא צם בתשעה באב, האם יש ענין שיעשה סעודה מפסקת? מי שמתפלל בביתו בליל תשעה באב, האם יקרא מגילת איכה?

Orel Cohen/Flash90

הלכות הנוגעות לסעודה המפסקת ולליל תשעה באב - מאת הגאון רבי עמרם פריד שליט"א

האם מותר לאכול תבשיל ובנוסף מאכל צלוי או מטוגן או מעושן בסעודה המפסקת?

תשובה: אסור לאכול שני תבשילים, וצליה/טיגון/עישון הוא כתבשיל לענין זה [מקור - סי' תקנב' סעיף ג', מטה יהודה שם]

מי שלא צם בתשעה באב האם יש ענין שיעשה סעודה מפסקת?

תשובה: אין צורך בכך, אך כן יש ענין שיאכל על הארץ ביצה באפר כנהוג [מקור - פשוט. סי' תקנב' סעיף ה'. ביו"כ י"א שיש ענין לאכול סעודה מפסקת בכל מקרה - עי' אלף למטה].

האם מותר לאכול מרק ירקות בסעודה המפסקת?

תשובה: אף אם יש בו כמה מיני ירקות, מותר לאוכלו, כיון שכך רגילים לבשל נחשב לתבשיל אחד (סלט ירקות אף ממינים רבים מותר לאוכלו כיון שנאכלים חיים) [מקור - סי' תקנב']

ממרחים כגון חומוס או חמאת בוטנים ריבה וכדו' שהם מבושלים, האם אפשר לאכלם בסעודה המפסקת?
תשובה: מותר, כיון שטפל לפת אינו נחשב כתבשיל [מקור - סי' תקנב', ופשוט].

האם עושים זימון בסעודה המפסקת?

תשובה: לכתחילה לא ישבו יחד, וגם אם ישבו שלשה יחד, אינם מזמנים [מקור - סי' תקנב'].

האם מותר לאכול דגים בסעודה מפסקת?

תשובה: נהגו שלא לאכול דגים בסעודה מפסקת [מקור - תקנב' סעיף ב', משנ"ב ס"ק ו']

האם גם בבית יש דין למעט את האור בליל תשעה באב כמו בבית הכנסת?

תשובה: הטעם לזה הוא מהפסוק 'במחשכים הושיבני', והיינו כדי שאדם ירגיש אבל ביום זה, ולכן יש למעט את האור גם בבית [מקור - סי' תקנב'].

מהו הסדר הנכון לאכילת סעודה המפסקת?

תשובה: יש לאכול לפני חצות היום או לאחריו בסמוך לו סעודה ראשונה, ובסעודה זו אפשר להרבות מיני מאכל. ואחר כך כשאוכל סעודה נוספת אחר חצות היום, אם אין בכוונתו לאכול עוד אחריה סעודת קבע - היא נקראת "סעודה מפסקת", ויאכל כשהוא יושב ע"ג קרקע (וע"פ הקבלה צריך להפסיק בבגד שאינו ממלבושיו בינו לבין הקרקע).

ואוכלים בה לחם וביצה ושותים מים (ונוהגים לטבול את הפת והביצה באפר). ויזהרו שלא לשבת ג' אנשים יחדיו כדי שלא יתחייבו בזימון, אלא כל אחד ישב בפניו לבדו, ואסור לאכול בסעודה זו שני תבשילים [מקור - סי' תקנב].

האם מותר לאכול גבינה בסעודה המפסקת?

תשובה: מותר, דאינו נחשב תבשיל [מקור - באר היטב סי' תקנב, שער הציון יח', משנ"ב ס"ק יא']

האם מותר לאכול מלפפון חמוץ וכדו' בסעודה המפסקת?

תשובה: נחלקו הפוסקים האם כבוש נחשב כמבושל, ומלפפון חמוץ שהוא כבוש יש להקל כפוסקים שמקלים בזה וניתן לאכול בסעודה המפסקת [מקור - אליה רבה, שערי תשובה, מחזיק ברכה, כף החיים, ערוך השולחן בסי' תקנב].

האם מותר לשתות משקאות משכרים בסעודה המפסקת?

תשובה: אין לשתות משקאות המשכרים, וכן שאר משקאות חשובים כגון מיצי פרות. אך ניתן לשתות משקאות קלים וכן תה וקפה וכדו' [מקור - סי' תקנב', משנ"ב ס"ק ד', שעה"צ א']

האם מותר לאכול עוגה בסעודה המפסקת?

תשובה: עוגה זה מאפה ואינו בכלל תבשיל, ומותר לאכול אף כמה סוגים של עוגות בסעודה מפסקת [מקור - סי' תקנב].

האם מותר לשתות קפה או תה וכדו' בסעודה המפסקת?

תשובה: אף שיש המחמירים בזה שהווי בכלל תבשיל, להלכה נקטינן שאינו בכלל תבשיל, ומותר [מקור - שערי תשובה סי' תקנב', ברכי יוסף, מחזיק ברכה וערוך השולחן שם].

מה גובהו של הכיסא שעליו יושבים בתשעה באב?

תשובה: אין שיעור מסוים, רק שיהיה נמוך מהרגיל [מקור - מסכת סופרים פרק יח', טור תקנט', שבלי הלקט רסז'].

האם אומרים ק"ש שעל המטה בליל תשעה באב?

תשובה: אומרים כרגיל [מקור - סי' תקנד' ובסי' רלט'].

האם מותר לישן עם כרית בתשעה באב?

תשובה: יש לאדם להצטער בענין משכבו בליל ת"ב, ואם רגיל בשתי כריות - ישכב רק באחת. ויש נוהגים להוריד את המזרון על הארץ ולישן עליו. מי שהוא חלש אין צריך להחמיר בכל זה וישן כדרכו [מקור - סי' תקנה' סע' ב'].

(נלקט מתוך גיליון 'אזמרה לשמך')

מי שמתפלל בביתו בליל תשעה באב, האם יקרא מגילת איכה?

תשובה: יש לקרוא מגילה, אמנם אף אם קורא מתוך מגילה כשרה יקרא בלא ברכה. נשים אינן נוהגות לשמוע [מקור - סי' תקנט', משנ"ב ס"ק ה'].

על דא ועל הא

מרן הגר"ח שליט"א השיב לי בחיוך: "אמרתי לו שיש לשאלה הזו כעין ראייה מהזוהר..." - אבל מפני רעש התזמורת לא הצלחתי לשמוע את ההמשך. הדברים עוררו עניין בבי מדרשא, ובמשך שנים ניסו למצוא את הראייה - אך ללא תוצאות

האם משה רבינו לבש מסכת פנים בשבת? - השאלה ששאל הגאון הגדול רבי דוב לנדא שליט"א את מרן שר התורה שליט"א, והתשובה המפליאה שפוענחה רק כעבור שנים רבות...

הדברים עוררו עניין בבי מדרשא, והג"ר מאיר שטיגל שליט"א (שערך בשעתו חלק משיעורי רבינו לירושלמי) אף כתב בזה דברי טעם בספרו שומר אמת עה"ת פ' כי תשא. במשך השנים ניסו למצוא את הראייה, ללא תוצאות.

אבל - מסיים הג"ר עמוס - לאחרונה נמצאו דברי הזוהר, ממנו לכאורה הביא רבינו ראייה. הוא מופיע בפרשת שלח (קס"ג א'), שם מסופר שבראשי חודשים שבתות ומועדים מתכנסים ראשי מתיבתא אצל משה רבינו, ומתחדשים שם חידושי תורה וכו', ומוסיף הזוהר הקדוש שרק את אהרן הם יכולים לראות ולא את משה, מפני שיש אותו מסוה פרוש על פניו ושבע ענני כבוד סביבו --- עי"ש בזוהר.

ואמנם הזוהר מיירי בגן עדן, אבל ההנהגה שם היא כמו שהיו מתנהגים פה כידוע. הפלא ופלא! "דברי תורה עניים במקום אחד ועשירים במקום אחר". (יש"כ לידידנו הר"ר שמואל רוזנברג שמסר לנו את הדברים).

(גיליון דברי שיח)

עובדה מרתקת ביותר, הקשורה גם לתקופתנו, שמענו בהשגחה פרטית מכלי ראשון מהגאון רבי עמוס טבצ'ניק שליט"א מרבני כולל חזון איש ומי שהיה קרוב ביותר למרן בעל הקהילות יעקב זי"ע ולבנו מרן הגר"ח שליט"א.

וכך סיפר: לפני שנים רבות השתתפתי בשמחת חתונה, בה גם היה נוכח מרן שליט"א. כשהרב ראה אותי, הוא אמר לי בחיוך: "מקודם היה כאן הגאון הגדול רבי דוב לנדא שליט"א ושאל אותי שאלה יפה..." והמשיך רבינו לספר: "הוא שאל אותי האם משה רבינו הלך עם "המסווה" גם בשבת, או שהלך עם זה רק ביום חול (במאמר המוסגר נציין, כי ברבות השנים יצא ספר "חידושי מורנו הגאון רבי דוב לנדא" למסכת שבת, מכתביו, ושם בדף י"א ב' בהערה על דברי רש"י הוא מביא ספק זה).

שאלתי את רבינו שליט"א, מספר הג"ר עמוס, מה הרב ענה לו? והגר"ח שליט"א השיב בחיוך: "אמרתי לו כי יש כדמות ראייה מהזוהר, שכן..." והחל לומר את דברי הזוהר, אלא שמפני רעש התזמורת והמון האדם לא הצלחתי לשמוע - מספר לנו רבי עמוס בצער.

077-2222-666 או *4992

קו השיעורים של 'דרשו' - לחייג, ללמוד, לדעת

תשעה באב בצל הקורונה: רבני בני ברק פרסמו הוראות שעה מיוחדות בעניין חובת התענית בשנה זו, לצד הנחיות ברורות באשר לכללי הזהירות המחויבים בימים אלו

על מכתבה של "הוועדה ההלכתית בני ברק בשיתוף מומחי רפואה" חתומים הרבנים הגאונים שליט"א: רבי יהודא סילמן, רבי שריאל רוזנברג, רבי מנחם מנדל הכהן שפרן, רבי מסעוד בן שמעון ורבי סיני הלברשאם, לצד רופאים החברים בוועדה | במקביל פורסם מכתב הוראות מטעם 'בית ההוראה לענייני רפואה' שבראשות הגאון רבי שמואל אליעזר שטרן שליט"א

מכתבה של הוועדה ההלכתית בני ברק:

אל אחינו היקרים תושבי עירנו בני ברק ד' עליהם יחיו! נתוני ההדבקה בעירנו הינם חמורים ומעוררים דאגה רבה עד מאוד. בפרט כאשר כמה מתושבי עירנו נמצאים בסכנת חיים ממשית, והדבר ברור שבדיני נפשות עסקינן וכל המיקל בזה חס ושלום הרי הוא בכלל אזהרת התורה על המכניס חבירו לכלל סכנת איבוד נפש ד' ישמרנו. ואין שום טענה אמתלא ומענה בפני ק-ל עורך דין. והנה אחר שחקרנו ודנו בעצה אחת על חומר המצב, הננו להורות לציבור דבר ד' זו הלכה:

חשש חולי:

א. דבר פשוט וברור הוא, כי אדם שחש בחשש כלשהוא או בתסמין אפשרי לנגיף, הרי הוא חייב בבידוד מלא ומוחלט מדינא דשולחן ערוך, בכדי שח"ו לא יזיק אחרים. ובכלל אזהרה זו שלא יסכן גם את בני ביתו.

ב. החייבים בבידוד - הרי הם אסורים ביציאה מביתם לשום צורך שבעולם. ואין שום דבר מצווה דוחה איסור תורה. והעובר על זה עוון ברור בידו וקרוב שתפילתו תועבה.

ג. בכל מקרה של חשש יש ללכת ולהיבדק כהוראות הרופאים. אולם מי שמטעם כלשהוא אינו נבדק - חובה ברורה עליו לדעת כי חלה עליו חובת בידוד וזהירות כפולה ומוכפלת כמו שהוא ודאי, ומן הנראה שהרבה ממעגלי ההדבקה הנוראים ואיבוד נפשות יקרות וקדושות מקורם בקלות ראש זו ה' ישמרנו, הלא למשמע אוזן דאבה נפשנו.

ד. כאמור בסעיף ג', מי שאינו נבדק חייב בבידוד מלא בחדר נפרד - 13 ימים מלאים מיום תחילת התסמינים, כאשר בתנאי ברור ששלושת הימים האחרונים (מיום העשירי ועד י"ג) יהיו ללא שום חולי וללא חום (ללא הורדת חום ע"י משככי כאבים וללא קשיי נשימה וכדו') וקודם זמן זה הרי הוא כחולה לכל דבר שיכול חייו לסכן אחרים.

ה. חובת בידוד זו הינה בהפרדה ברורה משאר בני הבית ובחדר נפרד. ואם אינו שווה בחדר נפרד - הרי שכל בני הבית בחשש זה - ואסורים כולם כיציאה מפתח הבית באופן מוחלט

עד לזמן הנ"ל.

בתי המדרשות:

א. כל מי שבידו יראה להתפלל במניינים שבשטח פתוח, בחצרות בתי המדרשות וחצרות הבתים, בעטיית מסכה ושמירת מרחק כראוי.

ב. כאשר חקרנו ובדקנו את תמונת המצב ורמת הסיכון, ולאור הקושי הגדול להתפלל בחום ובפרט ביום תענית כט' באב, הרי שדעתנו וסברתנו היא כי מנין תפילה יוכל להתקיים בחלל אחד בהתאם לגודל המקום - רק כאשר מספר המתפללים מאפשר שמירת מרחק מלא ביניהם - ולא יותר. היינו שמספר המתפללים יהיה כזה המאפשר קיום התפילה וברכת כהנים ועולים לתורה בלא עיכוב, ואין לעבור על המספר הנ"ל בשום צורה שהיא.

ג. בתי כנסיות שחלל התפילה חינו גדול דיו - וישנם כמה פתחים נפרדים לבית המדרש מצדדים שונים: דעתנו כי אפשר לחלק את בית המדרש באופן רציני ועקבי (ולא למראית עין) ביריעות ניילון עבות באטימה מוחלטת מהרצפה ולגובה 2 מ' מקצה אל קצה - ובתנאי קודם למעשה שאין אפשרות מעבר מצד לצד. (במחיצות שאינם מגיעות לתקרה יש מקום להקל שאין הם חולקות את ציבור המתפללים וכולם מצטרפים למניין אחד. ע"י ס' נה ס"ט)

ד. יש להשאיר כמה מחלונות בית המדרש פתוחים, לתחלופת אוויר ומניעת סכנה (למרות שמיזוג האוויר פועל).

ה. חובה ברורה להקפיד על עטיית מסכה באופן מלא במשך כל זמן התפילה מכניסתו לבית הכנסת ועד צאתו וכן לשמור מרחק מהעומדים לצידו ולהיות קבוע על מקומו ולא להסתובב בין כל המתפללים. כל המיקל בזה הרי הוא בחשש היזק הרבים, וחובה על גבאי בית המדרש להקפיד על כך וגבאים שאין בידם לכופף הוראה זו - הרי שעל פי דין חובתם לסגור את שערי בית הכנסת ולא לגרום ח"ו סכנה לאחרים.

ו. כל אדם החייב לשהות בבידוד ובקולות שונות מפר הוראה זו - פשוט וברור שאין לצרפו למנין ואין להעלותו לתורה ולכל דבר שבקדושה, עוון גדול בידו, חובה לגעור בו עד כדי הודעה

ותפילה על בניין בית אלוקינו וצער השכינה, אם באמירת תיקון חצות או לימוד מסכת תמיד ומידות וסדר עבודת בית הבחירה וציפייה לישועה.

זהירות בבית

א. הדבר פשוט שראוי בימים אלו (גם אלמלא דיני ט' הימים) שלא להתאסף במסיבת מרעים ולהימנע מאירוח גם בשבתות, אם לא לצורך גדול כמו זוגות נשואים טריים או אנשים שאין מי שישהה עימם ויש בזה צורך גדול.

ב. כאמור בסעיף א', ישתדלו לשמור על ריחוק, לייחד מגבות נפרדות או מגבות נייר ולהיזהר בכל מה שאפשר.

ג. חובה כפולה ומכופלת להישמר ולהיזהר על הורינו וזקננו שיחיו ועל אנשים בסיכון, יש לבקרם ולכבדם כי יש כזה תועלת רבה, אך יש להימנע מביקורים מרובי קהל וארוכים, אלא די בשאלת שלום בשמירת הריחוק הראוי, עטיית מסכה ושמירת הכללים.

ד. בימי בין הזמנים הבאים עלינו - יש להקפיד ביתר שאת על שמירת הכללים ומניעה מיציאה והתקהלות שלא לצורך, ויש להורות לצעירים ולבני הישיבות להקפיד על העניין בכל תוקף.

תשעת הימים:

א. הנה כאשר אחד מכללי הזהירות למניעת סכנה הוא בשמירה על הניקיון ביתר שאת, על כן ברור שחובה להקפיד על שטיפה במים וסבון של הידיים בתדירות גבוהה ללא שום שינוי, וכן לרחוץ הפנים במים וסבון מפעם לפעם.

ב. כאשר בתקופה זו שוהים תדיר בעטיית מסכה וכו' ובמקומות ללא מיזוג - יש להתיר בשנה זו כהוראת שעה לסובלים מהזיעה רחיצה מהירה בצונן ומעט סבון להעביר הלכלוך - וניקיון זה חשוב למנוע סכנה, ואין זו רחיצה של תענוג והדבר מותר מדינא. ג. יש להקפיד על תחלופת מגבות ידיים וכדו' וכן בגדי הילדים ששוהים בהם בחוץ ובמקומות הלימוד, ואם יש צורך הכרחי מותר לכבס לזה מה שצורך.

ד. ראוי להשתדל ולהקפיד על ניקיון הבגדים והגיינה מרובה. ובמקום צורך ישתמש גם במה שלא הוכן לט' הימים. אכן בשבוע שחל בו ת"ב יראה ללכלך מעט את הבגדים שלא יהא ניכר הכיבוס.

ה. תחת הקולות בענייני האבלות, ירבה כל אחד להוסיף אבל

צום ט' באב

א. הנה אחינו היקרים שלקו בנגיף, הרי הם חייבים לאכול ולשתות בכדי לא לבוא לידי סכנה מיותרת. ואכילה זו שיש בה כדי קיום הגוף ואין בה תענוג, יש בה כדי להיות בכלל המתאבל על ירושלים.

ב. מי שחש א' מהתסמינים כגון חולשה כאבי שרירים חום וכדו', למרות שלא אומת כחולה הרי שאסור לו מדינא להתענות כיון שיש סכנה בדבר.

ג. חולה שהחלים - שנבדק ונמצא שלילי, אם עדיין הוא מרגיש חולשה כתוצאה מהמחלה אין לו להתענות. גם אם אין הוא חלש כ"כ יש מקום לחוש שהתענית יכולה להזיק לו ח"ו ויוכל לצום רק אם התייעץ בדבר עם רופא יר"ש ושאל שאלת חכם.

ד. האוכלים לרפואה, לא יאמרו עננו אך יאמרו תפילת 'נחם' במנחה [וי"א גם בברכת המזון עי' ס' תקנ"ז ובמ"ב סע"ק ה'].

ה. יש לשוחח עם בני הבית על צער החורבן וצערן של ישראל בתקופה זו, שהכל הוא מסיבת גלותנו מארצנו וחורבן משכן ודביר כמאמר חז"ל אודות שכנתו של רבן גמליאל, ועל כן אספוד מספד חדש על הקודש ועל המקדש. וכל המצר בצערם של ישראל זוכה ורואה בישועתם.

הכותבים וחותרים ביראה וחרדה לשלום אחב"י, בתפילה ותחינה כי בזכות שמירת הגוף והנפש וצער אלו הימים, יתמלא השי"ת רחמים על שארית ישראל לגאלנו גאולת עולם ויזכנו לשוב עם ירושלים משוש, והמתאמצים בזה ירחמם ק-ל מלך רופא נאמן שתתמיד בריאותם הם ובני ביתם אכ"ר

יהודא סילמן. שריאל רוזנברג. מנחם מנדל הכהן שפרן. מסעוד בן שמעון. סיני הלברשאם.

ד"ר סילביו פיטליק. פרופ' ג'יאהד בשארה. ד"ר תמר גוטסמן יקותיאל. ד"ר מ' הרט

הוועדה ההלכתית המיוחדת בני ברק - בשיתוף מומחי הרפואה

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורחת בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

הוראות 'בית ההוראה לענייני רפואה' בראשות הגרש"א שטרן שליט"א, דומ"צ בבד"צ דמרן הגר"ש ואזנר זצוק"ל וגאב"ד מערב ב"ב

בס"ד

דיני צום ט' באב בעידן הקורונה - הוראת שעה

תשעה באב חמור יותר משאר צומות דרבנן, אך כיון שהצום הוא מעת לעת שלם, הוא קשה יותר מתענית י"ז בתמוז, ולכן יש אופנים שיש מקום להקל בתקופה זו במקום הצורך:

ללא מחלות רקע, ולא בקבוצת סיכון

- א. אדם בריא שאינו בקבוצת סיכון, יצום כרגיל.
- ב. אדם בריא ללא מחלות רקע, שהיה לו חום פחות מ-38 מעלות, במשך פחות מ-48 שעות, בלי תסמינים, וכעת מרגיש טוב, יצום כרגיל, ואם בהמשך לא ירגיש טוב, יפסיק.
- ג. היה לו חום מעל 38 מעלות במשך פחות מ-48 שעות, אף ללא תסמינים נוספים, אינו צריך לצום, אך אם כבר עבר שבוע מחלוף החום יתחיל לצום ["יתחיל לצום" היינו עד שירגיש שינוי לרעה, ואז יפסיק את הצום].
- ד. מי שיש לו חום יותר מ-37.5 מעלות עם תסמין נוסף לא יצום.
- ה. חש בתסמינים ללא חום, יותר מ-48 שעות, פחות משבוע לפני הצום, לא יצום, אך אם עבר שבוע יצום.
- ו. מי שאין לו תסמינים אלא שאינו מרגיש טעם באוכל, או ריח, יצום - באם הוא חולה מאומת, אינו חייב לצום.

יום ו' ג' מנחם אב תש"פ

ז. חולה מאומת, שלא היו לו תסמינים כלל, ומרגיש טוב, יתחיל לצום - וכן אם היו לו תסמינים [תסמינים קלים ורגילים, אך בתסמינים קשים, כגון קשיי נשימה, לא יצום], אך כבר עבר למעלה משבוע מחלוף התסמינים ומרגיש טוב ואין כל השלכה רפואית, יתחיל לצום.

- ח. חולה מאומת שאינו חש בטוב, או מרגיש חולשה, לא יצום.
- ט. שלילי שאינו חש בטוב, או מרגיש חולשה בצורה קלה, יתחיל לצום [בחולשה שגורמת ליפול למשכב, הרי הוא בגדר חולה שפטור מהצום].
- י. מעוברת שאינה מרגישה טעם וריח לא תצום, והו"ה בכל חולשה פעוטה שלא כהרגלה, לא תצום כלל.

עם מחלות רקע או בקבוצת סיכון

- יא. מעל גיל 65 ואינו לוקח תרופות, ומרגיש טוב, יצום כהרגלו.
 - יב. חולה מאומת, מעל גיל 65 לא יצום.
 - יג. עם בעיות סוכר, לחץ דם, או שאר בעיות רפואיות פנימיות, אף ללא תסמינים נוספים, ודאי לא יצום כלל.
- * אלו שאינם צריכים לצום וכנ"ל, יכולים לאכול ולשתות כרגיל, אך ישתדלו שלא לאכול מאכלי תענוג.

האם מותר לישון קודם תפילת מנחה בתשעה באב - והרי עדיין לא הניח תפילין?

Olivier Fitoussi /FLASH90

תפילין, ולכאורה יהיה אסור לישן עד שיניח תפילין? אכן, בספר נחלת אליהו להגר"א דושניצר (סי' יט) כתב שאסור לישון בתשעה באב קודם שמניח תפילין ומסתימת לשונו משמע שהאיסור הוא גם קודם שהגיע זמן מנחה. אלא שהסתפק שם, האם מועיל להניח שומר בשביל שיותר לו לישון.

נוהגין שלא להניח תפילין בתשעה באב, אלא בתפילת מנחה, כך פסק השו"ע בסימן תקנ"ה סע' א. דין זה מעורר שאלה מעניינת, שהרי נפסק להלכה שאין לאכול או לישון קודם קיום מצוה שמא ישכח [ראה סימן רלה ס"ק טז-יז], וא"כ כיון שהגיע זמן מנחה, הרי הוא מחוייב הנחת

זמן המנחה לא ילך לישון אלא א"כ ימנה שומר [אכן כתב שם, שלדעת הגר"ש אלישיב, יהיה מותר לישון אף משהגיע זמן המנחה, משום שלדעת כמה מהראשונים אין חיוב כלל להניח תפילין בתשעה באב, ולענין זה אפשר לסמוך עליהם] (קובץ גיליונות)

מאידך, דעת הגר"ש אלישיב (הלכות ומנהגי בין המצרים פ"ז הערה 71) שמותר לישון, וטעמו שכיון שבתשעה באב אנו פטורים ממצות תפילין עד שעת מנחה, א"כ כיון שאין חיוב מצוה אז אין אסור אכילה ושינה, אלא משהגיע זמן חיוב המצוה. ודעת הגר"ח קניבסקי (תורת המועדים ס"ק ד) שמשהגיע

עניינא דיומא - תשעה באב

"אמור להוריך שאדרבה, בזכות התענית יהיו לך עיניים חזקות ובריאות" - הפסק של גאב"ד ירושלים לנער בן ה-12 שהתעקש לצום בתשעה באב למרות חששותיהם של הוריו

כל המתאבל על ירושלים - זוכה ורואה...

ענה הנער: "כיצד אפשר שלא לצום, כאשר אנחנו מתגוררים פה סמוך ונראה ממש למקום המקדש, המוטל כאן לפנינו בחורבנו ובביזיונו הנורא!"
שאל הרב: "ומדוע אין הוריך מסכימים בדבר?"
"משום שסבורים הם שבחולשת גופי אין בי מספיק כוח לשאת תענית ארוכה כזו, ומה גם שהנני סובל מכאבי עיניים, והתענית עלולה להחליש יותר את העיניים."
פסק לו הרב: "הנני מתיר לך לצום כדת היום, ובאשר לחששותיהם של הוריך - אמור להם כי אדרבה, בזכות זו התענית יהיו לך עיניים חזקות ובריאות!"

(גיליון 'טיב הקהילה')

סיפר הגה"צ רבי גמליאל רבינוביץ שליט"א: בילדותו של הגה"צ רבי בן ציון ידלר זצ"ל, מגיד מישרים דמתא, בעת שמלאו לו שנים עשרה שנים, ונכנס בכלל 'מופלא הסמוך לאיש', חשקה נפשו לצום ביום תשעה באב, אך הוריו לא הרשוהו להתענות לפי שהיה נער חלש, וחששו שאין זה לפי כוחו לצום יום שלם.
לאחר הפצרות חוזרות ונשנות הסכימו שיעלה אל ביתו של המרא דאתרא, מרן הגאב"ד רבי שמואל סלנט זצוק"ל, וישאל את פיו, וככל היוצא מפיו יעשה. עלה אפוא הנער אל בית הרב, והציע לפניו את בקשתו להתיר לו להתענות להתענות בתשעה באב. שאלו הרב: "ומדוע חפץ אתה כל כך לצום?"

יהלומים מגדולי ישראל

לאחר שיצא הרופא מחדרו של הרבי, נכנס החסיד רבי דוד געציל'ס ז"ל אל הקודש, ומצא את הרבי מסתובב אנה ואנה בחדר כשהוא נסער, ואמר כמה פעמים: "הלא זקני צדק!!!"

העבודה הקשה שמצפה למשיח

וסיפר: כשדיבר פעם כ"ק מרן מהר"ש [מבעלזא] זי"ע אודות הכמיהה לגאולה השלמה ולביאת משיח צדקנו, אמרה לו הרבנית מרת מלכה ע"ה, שאם משיח יבוא בזמנו, היא בטוחה שמרן יהיה משיח. השיב לה מרן: משיח לא אהיה, אך אהיה מן החשובים אצלו. והוסיף: "הלא העבודה של המשיח תהיה קשה עד מאד, כי מה יעשה עם כל אותן תינוקות שנשבו מקרב אחינו בני ישראל? - לקחתם עמו לארץ ישראל כמות שהם, אי אפשר; להשאירם כאן,

פעם בעת שהותו של כ"ק מרן מהר"ד מבעלזא זי"ע בעיר המרפא מארינבאד, היה זקוק לרופא, והגיע אליו רופא מתבולל שהיה רחוק מאד מיהדות. לאחר שהרופא טיפל ברבי, ביקש לדבר עמו ביחידות, והיה בקודש פנימה זמן קצר.
לאחר שיצא, נכנס הרה"ח המפו' רבי דוד געציל'ס ז"ל אל הקודש, ומצא את מרן זי"ע מסתובב אנה ואנה בחדר כשהוא נסער, ואמר כמה פעמים: "הלא זקני צדק!"

מתבולל, ולהשאירו כאן אי-אפשר, שהרי יש לו קצת אמונה...
"מזה אני רואה במוחש שכ"ק זקני ז"ל צדק באמרו שעבודתו של משיח תהא קשה ביותר, כי יצטרך להזריח אור והרהורי תשובה בלבם של היהודים הפחותים והגרועים ביותר, ורק לאחר מכן יוכל להעלותם עמו לציון ברינה".

(פניני קודש - בעלזא)

אף זאת אי אפשר. יהא עליו אפוא להחזירם בתשובה ולהציבם על דרך טוב, ובאופן זה להעלותם לארץ ישראל".

הפטיר מרן מהרי"ד ז"ע: "רופא זה הזכיר את עצמו אצלי, שכבר עברו כמה שנים מנישואיו ועדיין לא נושע בזרע של קיימא, וביקש ממני שאברך אותו, ומזה מוכח שיש לו עדיין אמונה. ואם כן מה יעשה משיח עמו?! - להעלותו אי-אפשר, שהרי הוא

על דא ועל הא

פעם שמע אחד ממלכי אומות העולם כי כתוב במדרש שלעתיד לבוא כשיתגלה מלך המשיח, יתנו לו כל המלכים את כתריהם. שאל המלך את הרב: "ומה יהיה אם לא ארצה לתת את כתרי למשיח?"

הגרמ"י שניידר שליט"א, על הסימונים האמיתיים לביאת המשיח

לפרסם ברבים שכבר רואים את סימני הגאולה וכו', עם כל מיני הוכחות, ואמר רבינו מרן הגרא"ל זצ"ל שלא לפרסמם, כי איננו יודעים כלום, רק דבר אחד - "אני מאמין באמונה שלמה בביאת המשיח, ואע"פ שיתמהמה עם כל זה אחכה לו בכל יום שיבוא". וכשטען הלה כי תהיה מזה תועלת, שאל אותו רבינו - מה התועלת? והשיב שיחזרו בתשובה. אמר לו רבינו: "לחזור בתשובה צריך בכל אופן, וא"כ תפרסם שיחזרו בתשובה, אבל למה להביא דברים שאין לנו שום הוכחה?" ואסיים בדבר נפלא ששמעתי פעם ממרן המשגיח הגה"צ רבי שלמה וולבה זצוק"ל, שפעם שמע אחד ממלכי אומות העולם שכתוב במדרש שלעתיד לבוא כשיתגלה מלך המשיח, יתנו לו כל המלכים את כתריהם. ושאל המלך את הרב: "מה יהיה אם לא ארצה לתת את כתרי למשיח?" הגיב הרב ואמר: "אם לא תרצה לתת לו את הכתר, סימן שזה לא המשיח..."

(גיליון 'עטרת תפארת')

מצאתי בימים אלו מכתב נפלא מבעל 'הלשם' משנת תרע"ט, בענין האמונה בביאת המשיח, ושלא להימשך אחרי דברי סרק... ואמרתי לזכות את הרבים במכתבו, וז"ל: "מה שכתב לי כבודו שליט"א אודות מה שהגיע לו מירושלים... וכן מה ששמע בזה מאיש מהימן, האמת אגיד בזה לרום כבודו שליט"א, כי דעתי ואמונתי בענינים האלו, כי כל מה שנוגע לתקוות חמדת ישראל, וכן לכל הסימונים והאותות המראים על זה - הנה הם לא יתחילו ולא יגיעו ע"י ידיעת איש פרטי או ע"י איזה אישים פרטים, אלא שיתפרסם ידיעתם בפתע פתאום בכל העולם כולו, וכן יתאמתו אמונתם ג"כ לכל העולם, ולא יפול שום ספק על אמיתתם בלב שום אחד, וכן ילך ויתגלה ויתאמת הלוך וגדול עד תשלום הגאולה. כן הוא דעתי ואמונתי בענינים הללו, ולכן אין אני משיב לב כלל לכל השמועות הללו אשר עד עתה..." אין להתעסק בסימני גאולה, וגדולי הדורות הזהירו הרבה שלא להימשך אחרי דברים שונים שכאלו. לפני כמה שנים רצה אחד

סגולות וישועות

"בעת לימודנו הגענו לא פעם לידי 'ריתחא דאורייתא' מופלאה כל כך, עד שנעשינו כאויבים זה לזה; והיתה אז הרגשה כי אילו היתה מונחת שם סכין על השולחן, היינו באים לידי סכנה גדולה..."

ריתחא דאורייתא - סגולה מופלאה לתורה

כולם בס"ד להיות למרביצי תורה. זכורני כי בעת לימודינו הגענו לא פעם לידי 'ריתחא דאורייתא' מופלאה כל כך, עד שנעשינו כאויבים זה לזה;

שח מרן הגרנ"צ פינקל זצ"ל ראש ישיבת מיר: כד הוינא טליא, בהיותי אברך ומיד לאחר הנישואין, זכיתי להימנות בחבורה של אברכים צעירים, אשר ברבות השנים גדלו וזכו

שתבער בו 'קנאת סופרים' ובלא שיהיה 'אויב' בדרך תלמודו. יתר על כן, כאשר אדם מפעיל את תנועותיו החיצוניות, בדיבור ונענוע של התלהבות כדרך 'אויבים', אזי החיצוניות משפיעה על הפנימיות ומביאה אותו לידי השגות גבוהות בריתחא דאורייתא, והוא זוכה לרכוש את סגולה מופלאה זו. וכפי שמצינו אצל ראש הישיבה מרן הגר"ח זצ"ל שהיה עומד תמיד על הבימה ודופק וצועק מתוך ריתחא עצומה, ובכך הוא השפיע ועורר את כל לומדי בית המדרש להיסחף ולהידבק במלחמה זו.

(גיליון 'בית מדרש' שע"י ישיבת מיר)

והייתה אז הרגשה כי אילו היתה מונחת שם סכין על השולחן, היינו באים לידי סכנה גדולה..."

ואכן כך מצינו בירושלמי (שבת פ"א, ה"ט) שאף במחלוקת בית שמאי ובית הלל רצו לדקור זה לזה בחרב, ונעשו אויבים כפשוטו, אמנם כיון שהייתה זו מחלוקת לשם שמים, ממילא אף נתקיימו בהם דברי חז"ל שאינם זים משם עד שנעשים אוהבים זה לזה.

חובה עלינו לדעת כי ללא 'ריתחא דאורייתא' מובהקת, ובלא שתהינה 'כל עצמותי תאמרנה', אין כל דרך להצליח בלימוד. לא ייתכן כלל שאדם יישב במנוחה ויצליח בתלמודו בלא

החפצים בחיים - הפץ חיים יומי

שני בני לומדים באותה ישיבה - האם מותר לי לשאול את אחד מהם האם אחיו לומד טוב?

הצטרפו אלינו ללימוד היומי בספר 'הפץ חיים'

לשאול על כך, אלא כאשר מטרת שאלתו היא לתועלת, כדי שאם יודע לו שפרש מן התורה יזרזנו על להבא, שאז בודאי מותר ונכון הדבר, וגם לנשאל מותר אז להשיב על שאלתו. אבל אם שואל זאת כסקרנות גרידא, משמע מדבריו שאפילו לאב אין לספר. אולם יש שהעיר (קונטרס מתורת הלשון) שגם כאשר האב עצמו אינו יכול להשפיע על בנו, מכל מקום מותר לו לברר על מצב בנו, כדי שאם ישמע שנחלש ברוחניות וכדומה, יבקש מאחרים שיש להם השפעה על בנו שסייעו לו בזה. ומלבד זאת, ישנה תועלת כשידעו האב והאם על מצב בנם, כדי שיוכלו להתפלל על כך מעומק ליבם, שיתכן שגם זה נחשב לתועלת.

בכלל ח' סעיף יא אנו למדים שאיסור לשון הרע חל גם בין אנשים קרובים זה לזה, "ואפילו אח על אחיו אצל אביו, גם כן לשון הרע גמורה היא". ה'פץ חיים' מוסיף, כי "אפילו אם הוא מכוון בסיפור כדי שקרוביו יוכיחוהו על זה, גם כן אסור, היה לו להוכיחו תחילה בינו לבין עצמו, ולא לילך תיכף ולספר קלונו. אם לא שהוא משער שתוכחתו לא תועיל לו, אז מותר".

בביאורים ומוספים מציינים כי כמו כן לענין שמיעת לשון הרע של אב על בנו, כתב ה'פץ חיים' לעיל (כלל ד ס"א בהגה"ה) שמצוי שהאב מתעניין במצבו וענינו של בנו הדר בעיר אחרת, ושואל גם כן על תורתו, אם לומד הוא עדיין או לא, וכותב שאין היתר לאב

להתחיל את היום ברגל ימין

חוויה רוחנית מדי יום אצלך במייל

הלכה, סיפורים, רעיונות, ווארטים ועוד...
אקטואלי ומרתק.

הצטרפו בחינם לאלפי המנויים, שלחו מייל לכתובת:

dirshu@dirshu.co.il

הפורתח בכל יום..

המייל היומי של 'דרשו'

כשסגר הגה"ק רבי שמעלקא מניקלשבורג זי"ע
עצמו בחדר, נעמדו כמה אנשים מאחורי הדלת
כדי לשמוע מה מעשיו. לתמיהתם שמעוהו
אומר לעצמו: "שלום עליכם מורינו ורבינו..."

שבת דף קמה

"מפני מה תלמידי חכמים שבבל מצויינים"

בחדר, הרהיבו איזה אנשים ועמדו מאחורי הדלת ורצו לשמוע ולדעת מה המה הכנותיו, ולתמיהתם שמעו איך שהגה"ק זצ"ל אומר לעצמו פעמים אין מספר "שלום עליכם מורינו ורבינו", "יחי אדונינו", "ברוכים הבאים צדיק דורינו" וכולם עמדו משתוממים, הרה"ק שהרגיש ברוח קדשו על המתרחש, ביקש להכניס אליו את האנשים, ואמר להם האם אתם יודעים מה פירוש המשנה באבות (פ"ב מ"י) 'יהי כבוד שחברך מוכבד אותך, יהיה ערכו בעיניך, הוא, הכבוד שחברך מוכבד אותך, כן יהיה בעיניך בעצמך היית מוכבד עצמך, שאין דבר מגונה מזה, כן יהיה בעיניך למשא ולמותר הכבוד שחברך מוכבד אותך.

(ליקוטים וסיפורים נפלאים בשם משיב דברים)

הגמרא בשבת (ק"ג). מספרת שרבי יוחנן היה קורא לבגדים 'מאני מכבדותא', וכן אמרו עוד (שבת קמה:): מפני מה תלמידי חכמים שבבל מצויינים - דהיינו מיוחדים בבגדיהם הנאים והמשובחים, מפני שאינן בני תורה כבני ארץ ישראל, ורוצים שבני בבל יכבדו ויעריכו את התורה. הרי שהבגדים נותנים כבוד לאיש לפני העם, וכן גורמים שיתנהג אדם בקדושה אם יביט אל בגדיו שהוא מצויינ בעם, ע"כ צריך להיות גם מצוין במעשיו. ונוסיף לכאן העובדא הידועה, שכשנתקבל הגה"ק רבי ר' שמעלקא מניקלשבורג זצ"ל לאב"ד בעיר גדולה לאלוקים וקיבלו פניו ולנשק כפות ידיו הטהורות, ביקש שימתו קצת עליו, שצריך להכין עצמו כדי שיוכל לקבל אותם, וכשסגר עצמו

* חדש - שיעורים בפרק כיצד מברכין במסגרת תוכנית בזכות התורה (שלוחה 27)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

איזה דבר אסור להפוך בשבת כלפי הרוח מדאורייתא?

מותר מדאורייתא, ואסור מדרבנן.
וככל איסורי שבת, אסורה מלאכת המעבד גם ביום טוב;
אולם, במקרה ששחטו בהמה ביום טוב, והעור עלול להתקלקל,
התירו חכמים להניחו על גבי הקרקע במקום שעוברים בו בני
אדם, במטרה שידרכו עליו ויעובד מעט.

[ש"ע תצט, ג, ומשנ"ב ה, יג ר"ט; ביאורים ומוספים דרשו, 12-13;
משנ"ב שכא, כא; וראה ש"ע שם, ב-ג]

אחת מל"ט מלאכות האסורות בשבת, היא מלאכת 'המעבד',
הכוללת כל פעולה המכשירה עור של בעלי חיים לשימוש, כגון
מליחת העור, ודריכה על העור כדי להקשותו. וכן עיבוד חלב של
בעלי חיים - כגון מליחתו, או הפיכתו כלפי הרוח כדי להקשותו
- אסור מדאורייתא, (או באיסור הקרוב לדאורייתא). ועיבוד
מאכלים - כגון מליחת בשר לצורך שימורו לתקופה ארוכה -

עור של בעלי חיים - האם הוא 'מוקצה' בשבת?

וביום טוב, אם יש אפילו 'כזית' בשר המחובר לעור, מותר
לטלטל את כל העור אגב כזית זה, שראוי לבישול ולאכילה ביום
טוב, כיון שהעור 'בטל' לבשר. וכמו כן, עור של בהמה שנשחטה
ביום טוב, הנמצא במקום שעלול להתקלקל - לכל הדעות מותר
לטלטלו למקום שמור.

[משנ"ב תצט, ד ר"ט, ושעה"צ ז]

לדעת השולחן ערוך, עור של בהמה, בעודו לח - הוא 'מוקצה'
בשבת, ולאחר שהתייבש - אינו מוקצה. ולדעת הרמ"א, עור
הבהמות הגדולות, המכונות 'בהמה גסה' - כגון שור ופרה - אינו
מוקצה אף בעודו לח, ועור הבהמות הקטנות, המכונות 'בהמה
דקה' - כגון כבש ועז - הוא מוקצה אף לאחר שהתייבש.

האם מותר לטלטל ביום טוב את שארית הנרות שבפמוטות?

הרמ"א, כדין 'מוקצה מחמת חסרון כיס'.
ופיסות שעווה וחלב הנותרות בפמוטות לאחר שדלקו בהם
הנרות ביום טוב - אינן מוקצה; וכן מותר לטלטל שאריות אחרות
מן הנרות, כגון 'דיסקיות' מתכת המצויות בימינו, ולהוציאן
מהפמוט ביום טוב.

[משנ"ב תצט, ט; ביאורים ומוספים דרשו, 17]

פיסות שעווה וחלב, אינן 'מוקצה' ביום טוב, כיון שניתן
להשתמש בהן כחומר בעירה לאש, אשר מותר להדליק ביום טוב.
ואם הן מיועדות למכירה - לדעת השולחן ערוך אסור לטלטלן
משום איסור 'מוקצה', ולדעת הרמ"א מותר; ואם מקפידים שלא
להשתמש בהן לשום צורך שהוא - הן אסורות בטלטול אף לדעת

* דם חיה ועוף יש בו מצנות 'כיסוי הדם' לאחר שחיטה. ואם הדם התערב במים לפני כיסוי - אם כמות המים רבה כל כך עד שלא ניכר צבעו האדום של הדם במים, הריהו פטור מכיסוי.
* השוחט חיה או עוף בערב יום טוב, והיה בידו לכסות את דמם לפני שקיעת החמה - יתכן שמותר לכסותו ב'בין השמשות', אך לאחר צאת הכוכבים אסור לכסותו.
* בהמה שנשחטה ביום טוב, מותר להפשיט את עורה, כיון שזוהי מלאכה לצורך 'אוכל נפש', אולם, אסור להפשיט את העור ביום טוב באמצעות קרע ברגל אחת בלבד, וכיוצא בזה.

מה שלמדנו לפני מאה ימים:

לאיזו קבוצה של אנשים ניתן התואר 'קהילה'?

הותיקה.

והתואר 'קהילה' - הן בנוגע לקהילה ותיקה, הן בנוגע לקהילה חדשה - ניתן לקבוצה שיש לה מנגנון ציבורי משלה, הכולל: בית כנסת שמתפללים בו בציבור בכל יום, מורה הוראה, מקוה טהרה, וכדומה.

[ביה"ל תסת, ד, ד"ה וחומרי]

עיר שקיימת בה קהילה ותיקה, מנהגיה חלים על כל התושבים החדשים הבאים לדור בה, בין לקולא ובין לחומרא; ואף אם מספר חברי הקהילה הותיקה קטן בהרבה ממספר התושבים החדשים. אולם, תושבים חדשים שהקימו לעצמם קהילה נפרדת, וכפי שמצוי בערים הגדולות, שיש בהן מספר קהילות נפרדות - רשאים לנהוג כמנהגי אבותיהם, ואינם מחויבים במנהגי הקהילה

הלוח היומי

ח' במנחם אב | רבי שמחה זיסל ברוידא ב"ר ישראל זיו זצ"ל, הסבא מקלם

יארצייט:

תרנ"ח: רבי שמחה זיסל ברוידא ב"ר ישראל זיו זצ"ל, הסבא מקלם
תרח"צ: רבי מנחם ב"ר אברהם בראדי זצ"ל מקאלוב
תשל"ח: רבי חנוך העניך דב ב"ר משולם זלמן יוסף זצ"ל מקוידנוב - ת"א

עדות מזעזעת ממחבר הפיוט "לכה דודי"

העיד מורנו הרב שלמה אלקבץ: פעם הופיעה רוח הקודש בבית מדרשו של מרן ה"בית יוסף" ואמרה: אילו הייתם משערים אחד מאלף אלפי אלפים וריבי רבבות מהצער אשר אני (השכינה הקד') שרויה בו לא היתה נכנסת שמחה בלבבם ולא שחוק בפניכם בזכריכם כי בסיבתכם אני מושלכת בעפר.

(השל"ה הק' מסכת שבועות פרק נר מצוה אות ח)

נשתדל היום לקבל קבלה מסוימת בהתחזקות בעבודת ה' ובתיקון מעשינו ובכך נקרב את הגאולה

* חדש - שיעורים וטיפים ב'גישמאק בלימוד' (שלוחה 33)

* שיעורים מקוצרים על הדף היומי

* דף היומי בהלכה - 5 דקות ביום

* ווארטים וסיפורים מיוחדים לפרשת השבוע

* סיפורי צדיקים ותוכניות מיוחדות

הכל במקום אחד

קו השיעורים של 'דרשו' 4992* או 077-2222-666

לתשומת לבכם: התמונות המוצגות כאן יש עליהם זכויות יוצרים ואין להשתמש בכל שימוש שהוא ללא היתר בכתב

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

דרשו | רח' הקבלן 45 ירושלים | 02-5609000 | לשאלות ופניות בכל נושא: dirshu@dirshu.co.il